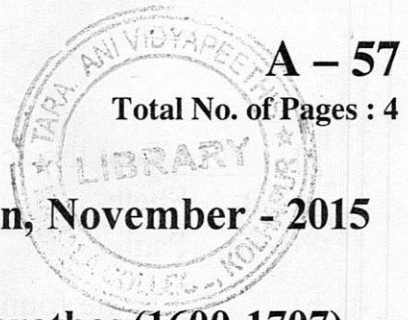

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Pages : 4

B.A. (Part - I) (Semester - II) Examination, November - 2015

HISTORY (Paper- II)

Polity, Society and Economy under the Marathas (1600-1707)

Sub. Code : 61243

Day and Date : Wednesday, 04 - 11 - 2015

Total Marks : 50

Time : 12.00 noon to 02.00 p.m.

- Instructions :**
- 1) All questions are compulsory.
  - 2) Figures to the right indicates full marks.

Q1) Fill in the blanks by choosing the appropriate alternative given below : [10]

- a) _____ was the secretary in Chhatrapati Shivaji Maharaja's Ashtapradhan Mandal.
- i) Annaji Datto
  - ii) Dattaji Trimbak
  - iii) Moropant Pingale
  - iv) Niraji Ravaji
- b) _____ was the chief of the espionage department of Chhatrapati Shivaji Maharaj.
- i) Tanaji Malusare
  - ii) Hiroji Farzad
  - iii) Shiva Kashid
  - iv) Bahirji Naik
- c) _____ is known as the 'Father of Indian Navy'.
- i) Shivaji Maharaj
  - ii) Shahaji Maharaj
  - iii) Sambhaji Maharaj
  - iv) Rajaram Maharaj
- d) Bargir and Shiledars were part of the _____.
- i) Cavalry
  - ii) Infantry
  - iii) Elephant crops
  - iv) Camel crops
- e) _____ was known as Devasthan Inam.
- i) Agrahar Inam
  - ii) Dudh Bhat Inam
  - iii) Gavnibat Inam
  - iv) Dharmaday Inam
- f) In Shiv period the port of Vijaydurg was famous for the trade of _____.
- i) Betal leaves
  - ii) Silk
  - iii) Wheat
  - iv) Jaggery

P.T.O.

- g) _____ kept the account of the village.
i) Shete	ii) Mahajan
iii) Patil	iv) Kulkarni
- h) _____ is the founder of the Varkari Sect.
i) Eknath	ii) Dnyaneshwar
iii) Namdev	iv) Tukaram
- i) The book 'Rise of Maratha Power' published in _____.
i) 1680	ii) 1780
iii) 1800	iv) 1900
- j) Dr. Balkrishna wrote the book _____.
i) Rise of Maratha Power	ii) Shivaji the Great
iii) House of Shivaji	iv) Shivaji and his Times

Q2) Answer the following questions in detail :

- a) Explain the features of the Fort administration of the Chhatrapati Shivaji Maharaj. [10]

OR

Explain the work of Patil and Kulkarni under the Marathas.

- b) Write the information about Trade and Industry in the age of Chhatrapati Shivaji Maharaj. [10]

OR

Explain the contribution of justice M.G. Ranade to the writing of Maratha History.

Q3) Write short notes (any four) :

[20]

- a) Ashtapradhan Mandal.
- b) Currency system during the Shivshahi period.
- c) Village community in the age of Chhatrapati Shivaji Maharaj.
- d) The religious policy of Chhatrapati Shivaji Maharaj.
- e) Varkari Sect.
- f) Dr. Balkrishna.

मराठी रूपांतर

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) खालिल दिलेल्या पर्यायामधून योग्य पर्याय निवडून रिकाम्या जागा भरा.

[10]

अ) छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या अष्टप्रधान मंडळात ..... हा सचिव होता.

i) अण्णाजी दत्तो	ii) दत्ताजी त्रिंबक
iii) मोरोपंत पिंगळे	iv) निराजी रावजी

ब) ..... हा छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या हेरखात्याचा प्रमुख होता.

i) तानाजी मालुसरे	ii) हिरोजी फर्जंद
iii) शिवा काशीद	iv) बहिर्जी नाईक

क) ..... यांना 'भारतीय आरमाराचे जनक' म्हटले जाते.

i) शिवाजी महाराज	ii) शहाजी महाराज
iii) संभाजी महाराज	iv) राजाराम महाराज

ड) बारगीर व शिलेदार हे ..... लष्कराचे प्रकार होत.

i) घोडदळ	ii) पायदळ
iii) हत्तीदळ	iv) उंटदळ

इ) देवस्थान इनामास ..... असेही म्हणतात.

i) अग्रहार इनाम	ii) दूधभात इनाम
iii) गावनिसबत इनाम	iv) धर्मादाय इनाम

फ) शिवकाळात विजयदूर्ग हे बंदर ..... च्या व्यापारासाठी प्रसिद्ध होते.

i) विड्यांची पाने	ii) रेशीम
iii) गहू	iv) गूळ

य) ..... हा गावचा हिशेब ठेवण्याचे काम करी.

i) शेते	ii) महाजन
iii) पाटील	iv) कुलकर्णी

- र) वारकरी संप्रदायाचा पाया ..... यांनी घातला.
 i) एकनाथ ii) ज्ञानेश्वर
 iii) नामदेव iv) तुकाराम
- ल) 'मराठी सत्तेचा उदय' हा ग्रंथ ..... साली प्रकाशित झाला.
 i) 1680 ii) 1780
 iii) 1800 iv) 1900
- व) डॉ. बाळकृष्ण यांनी ..... हा ग्रंथ लिहला.
 i) राईज ऑफ मराठा पॉवर ii) शिवाजी द ग्रेट
 iii) हाऊस ऑफ शिवाजी iv) शिवाजी अँड हिज टाईम्स

प्र.2) दीर्घोत्तरी प्रश्न

- अ) छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या किल्ला प्रशासनाची वैशिष्ट्ये सांगा. [10]

किंवा

मराठ काळातील पाटील आणि कुलकर्णी यांचे कार्य स्पष्ट करा.

- ब) शिवकालीन व्यापार व उद्योगांची माहिती द्या. [10]

किंवा

न्या. एम. जी. रानडे यांचे मराठा इतिहासलेखनातील योगदान स्पष्ट करा.

प्र.3) टीपा लिहा. (कोणत्याही चार)

[20]

- अ) अष्टप्रधान मंडळ
 ब) शिवकालीन चलन व्यवस्था
 क) शिवकालीन ग्राम व्यवस्था
 ड) छत्रपती शिवाजी महाराजांचे धार्मिक धोरण
 इ) वारकरी संप्रदाय
 फ) डॉ. बाळकृष्ण

